

MAT-201 Doğrusal Cebir Final Soruları

Ad Soyad:
Numara:

1	2	3	4	5	Toplam

Açıklamalar: Süre 120 dakikadır. Her sorudan TAM PUAN almak için çözümlerinizde gerekli ve yeterli tüm açıklamalar yapılmalıdır. BAŞARILAR 29/11/2018

1-i) $\langle \cdot, \cdot \rangle: \mathbb{R}^2 \times \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, her $u = (u_1, u_2), v = (v_1, v_2) \in \mathbb{R}^2$ için $\langle u, v \rangle = 4u_1v_1 + 9u_2v_2$ ile tanımlanan bu kural bir iç çarpım fonksiyonu mudur? (5 p)

a) $\forall u \in \mathbb{R}^2, \langle u, u \rangle = 4u_1^2 + 9u_2^2 \geq 0$ ve $\langle u, u \rangle = 0 \Leftrightarrow u = ?$

(\Rightarrow) $\langle u, u \rangle = 0 \Rightarrow 4u_1^2 + 9u_2^2 = 0 \Rightarrow u_1^2 = 0 \wedge u_2^2 = 0 \Rightarrow u_1 = 0, u_2 = 0 \Rightarrow u = (u_1, u_2) = ?$

(\Leftarrow) $u = (u_1, u_2) = 0 \Rightarrow u_1 = 0, u_2 = 0 \Rightarrow 4u_1^2 + 9u_2^2 = 0 = \langle u, u \rangle$

b) $\forall u, v \in \mathbb{R}^2, \langle u, v \rangle = 4u_1v_1 + 9u_2v_2 = ?$ $\stackrel{\text{carpmayın}}{\stackrel{\text{deg. d.}}{=}} 4v_1u_1 + 9v_2u_2 = \langle v, u \rangle$

c) $\forall u, v, w \in \mathbb{R}^2$ için $\langle u+v, w \rangle = ? = \langle u, w \rangle + \langle v, w \rangle$, $u+v = (u_1+v_1, u_2+v_2)$ old.
 $\langle u+v, w \rangle = 4(u_1+v_1).w_1 + 9(u_2+v_2).w_2 = 4u_1w_1 + 9u_2w_2 + 4v_1w_1 + 9v_2w_2 = \langle u, w \rangle + \langle v, w \rangle$

d) $\forall c \in \mathbb{R}, \forall u, v \in \mathbb{R}^2$ için $c \cdot \langle u, v \rangle = ? = \langle cu, v \rangle$

c. $\langle u, v \rangle = c(4u_1v_1 + 9u_2v_2) = 4cu_1v_1 + 9cu_2v_2 = \langle cu, v \rangle$ koşulları sağlandığında soruda tanımlanan kural bir iç çarpım fonksiyonudur.

-ii) V bir vektör uzayı ve $S = \{v_1, v_2, v_3\}$ ise V nin lineer bağımsız bir alt kümesi olsun. Bu durumda $T = \{v_1 + 2v_2 + v_3, 2v_2 - v_3, v_1 + 3v_3\}$ kümesi lineer bağımsız mıdır? (5 p)

T kümesinin lineer bağımsızlığını göstermek için;

$c_1(v_1 + 2v_2 + v_3) + c_2(2v_2 - v_3) + c_3(v_1 + 3v_3) = 0$ iken $c_1 = c_2 = c_3 = 0$ old. göstercese

$v_1(c_1 + c_3) + v_2(2c_1 + 2c_2) + v_3(c_1 - c_2 - 3c_3) = 0$ ve $S = \{v_1, v_2, v_3\}$ lin. bağımsız old.
 v_1, v_2, v_3 vektörlerinin her i^{th} tane lineer kombinasyonlarının 0 olması durumunda toplamda 0 olacaktır;
 $\left. \begin{array}{l} c_1 + c_3 = 0 \\ 2c_1 + 2c_2 = 0 \\ c_1 - c_2 - 3c_3 = 0 \end{array} \right\} \xrightarrow{\begin{array}{l} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 2 & 2 & 0 & 0 \\ 1 & -1 & 3 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-r_1+r_3 \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 2 & 2 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-2r_1+r_2 \rightarrow r_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & -2 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{\frac{r_2}{2} \rightarrow r_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{r_2+r_3 \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right]$

$\xrightarrow{2+r_3 \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{r_2+r_3 \rightarrow r_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-r_3+r_1 \rightarrow r_1} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right]$

$c_1 = c_2 = c_3 = 0$ old. T kümesi lineer bağımsızdır.

$$2) A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & -1 \\ 3 & 2 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix} \text{ matrisinin}$$

i) Satır uzayını bulunuz ve bu uzayın boyutunu belirleyiniz. (10 p)

$v_1 = [1 \ 1 \ 2 \ -1]$, $v_2 = [3 \ 2 \ 1 \ 1]$, $v_3 = [1 \ 1 \ 1 \ 0]$ satır vektörleri olmak üzere

A' nin satır uzayı $= \{c_1v_1 + c_2v_2 + c_3v_3 ; c_i \in \mathbb{R}\}$ için bize bulalım:

Bu uzayıın生成leri A' nin satırları old. $S = \{v_1, v_2, v_3\}$ için $\text{Span } S = A'$ dir.

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & -1 \\ 3 & 2 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3-r_1 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & -1 \\ 3 & 2 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_2-3r_1 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & -1 \\ 0 & -1 & -5 & 4 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1+r_2 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 1 & 0 & -3 & 3 \\ 0 & -1 & -5 & 4 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \rightarrow$$

$$\xrightarrow{-3r_3+r_1 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & -5 & 4 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{-5r_3+r_2 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{-r_2 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \end{bmatrix}$$

S' nin vektörleri lineer bağımsız ve $\text{Span } S = A$ old. S kümesi A için bağısalır.

0 tane;

$$\text{boy (Satır Uzayı)} = 3$$

ii) Sütun uzayını bulunuz ve bu uzayın boyutunu belirleyiniz. (10 p)

$$u_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \\ 1 \end{bmatrix}, u_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix}, u_3 = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, u_4 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \text{ sütun vektörleri olmak üzere}$$

A' nin sütun uzayı $= \{c_1u_1 + c_2u_2 + c_3u_3 + c_4u_4 ; c_i \in \mathbb{R}\}$ için bize bulalım:

Bu uzayıın生成leri A nin sütunları old. $S = \{u_1, u_2, u_3, u_4\}$ için $\text{Span } S = A$ dir.

A nin transpozisyonunu olarak satır işlemleri uygulayalım:

$$\begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1+r_4 \rightarrow r_4} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 1 \\ 0 & 2 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3-2r_1 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 0 & -5 & 1 \\ 0 & 2 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_2-r_1 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & -5 & 1 \\ 0 & 2 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{4r_2+r_4 \rightarrow r_4} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & -5 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \rightarrow$$

$$\xrightarrow{5r_2+r_3 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3+r_4 \rightarrow r_4} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3+r_1 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{3r_2+r_1 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{-r_2 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{-r_3 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

S kümelerinden lineerbağımsızlığı bozon u_4 vektörünün eklentelim:

$S' = \{u_1, u_2, u_3\}$ lineer bağımsız ve $\text{Span } S' = A$ old. S' , A için bağısalır.

$$0 \text{ tane}, \text{ boy (Sütun Uzayı)} = 3$$

- 3-i) $L : \mathbb{R}_3 \rightarrow \mathbb{R}_3$, $L(x, y, z) = (x - 2y - z, x - y + z, x + y - 2z)$ lineer dönüşümüveriliyor Buna göre bu dönüşümün sırasıyla tanım uzayının $S = \{(1, 0, 1), (-2, 1, 1), (1, -1, 1)\}$ bazı ve görüntü uzayının $T = \{(1, 1, 1), (1, 1, 0), (1, 0, 0)\}$ bazına göre matris gösterimini bulunuz. (15 p)

$$L(v_1) = (0, 2, -1) = a_1w_1 + a_2w_2 + a_3w_3 = (a_1, a_1, a_1) + (a_2, a_2, 0) + (a_3, 0, 0)$$

$$\Rightarrow \begin{aligned} a_1 + a_2 + a_3 &= 0 \\ a_1 + a_2 &= 2 \\ a_1 &= -1 \end{aligned} \Rightarrow a_2 = 3, a_3 = -2 \Rightarrow [L(v_1)]_T = (-1, 3, -2)$$

$$L(v_2) = (-5, -2, -3) = a_1w_1 + a_2w_2 + a_3w_3 = (a_1 + a_2 + a_3, a_1 + a_2, a_1)$$

$$\Rightarrow \begin{aligned} a_1 + a_2 + a_3 &= -5 \\ a_1 + a_2 &= -2 \\ a_1 &= -3 \end{aligned} \Rightarrow a_2 = 1, a_3 = -3 \Rightarrow [L(v_2)]_T = (-3, 1, -3)$$

$$L(v_3) = (2, 3, -2) = (a_1 + a_2 + a_3, a_1 + a_2, a_1)$$

$$\Rightarrow \begin{aligned} a_1 + a_2 + a_3 &= 2 \\ a_1 + a_2 &= 3 \\ a_1 &= -2 \end{aligned} \Rightarrow a_2 = 5, a_3 = -1 \Rightarrow [L(v_3)]_T = (-2, 5, -1)$$

O zaman L dönüşümüne ve S, T bazlarına göre A 'nın matris gösterimi su şekilde dir:

$$\begin{bmatrix} -1 & 3 & -2 \\ -3 & 1 & -3 \\ -2 & 5 & -1 \end{bmatrix}$$

-ii) Bu dönüşüm ait Çek L ve Im L kümelerini bulunuz. (5 p)

$$L(x, y, z) = (x - 2y - z, x - y + z, x + y - 2z)$$

$$= x(1, 1, 1) + y(-2, -1, 1) + z(-1, 1, -2)$$

$\text{Çek } L = \{ v \in \mathbb{R}_3 \mid L(v) = 0_{\mathbb{R}_3} \}$ küməsini bulalım:

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ -2 & -1 & 1 & 0 \\ -1 & 1 & -2 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{r_1+r_3 \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ -2 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & -1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{2r_1+r_2 \rightarrow r_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 3 & 0 \\ 0 & 2 & -1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-2r_2+r_3 \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & -7 & 0 \end{array} \right] \rightarrow$$

$$\xrightarrow{\frac{r_3}{-7} \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-3r_3+r_2 \rightarrow r_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-r_3+r_1+r_1} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-r_2+r_1+r_1} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right]$$

$$\text{Çek } L = \{(0, 0, 0)\}$$

$$\text{Im } L = \{ x(1, 1, 1) + y(-2, -1, 1) + z(-1, 1, -2) \mid x, y, z \in \mathbb{R} \}$$

$$\text{Im } L = \text{Span}\{(1, 1, 1), (-2, -1, 1), (-1, 1, -2)\}$$

NOT: Bu üç vektörden elde edilen matris yukarıda eselon formda geldiğinde lin. bağımsız old. görülebilir.

Bu kümə lineer bağımsız ve $\text{Im } L$ 'yi gerdiğin idd. bkr. baadır.

$$\text{boy } (\text{Im } L) = 3$$

-iii) Bu dönüşüm 1-1 ve örten midir? (5 p)

1-1 lik: " $L : U \rightarrow V$ " teoreminde L , 1-1 'dir

Ortenlik: " $L : U \rightarrow V$

$\text{boy } V = \text{boy } \text{Im } L \Rightarrow L$, örtendir."

$$\text{boy } \mathbb{R}_3 = 3 = \text{boy } (\text{Im } L) \text{ old. } L, \text{ örtendir.}$$

4-i) $A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ matrinin tersini adjoint matris yardımı ile bulunuz. (15 p)

1. sotra göre ocalım:

$$\det A = 1 \cdot (-1)^{1+1} \cdot \begin{vmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} + 3 \cdot (-1)^{1+2} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} + 1 \cdot (-1)^{1+3} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 1 + 3 - 3 = 1$$

$$A_{11} = (-1)^{1+1} \cdot \begin{vmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} = 1$$

$$A_{21} = (-1)^{2+1} \cdot \begin{vmatrix} 3 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} = -2$$

$$A_{31} = (-1)^{3+1} \cdot \begin{vmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 1$$

$$A_{12} = (-1)^{2+1} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 1$$

$$A_{22} = (-1)^{2+2} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = -1$$

$$A_{23} = (-1)^{3+2} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} = 0$$

$$A_{13} = (-1)^{1+3} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = -3$$

$$A_{23} = (-1)^{2+3} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 5$$

$$A_{33} = (-1)^{3+3} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 2 \end{vmatrix} = -1$$

$$A^{-1} = \frac{\text{Ad} \bar{A}}{\det A} = \begin{bmatrix} 1 & -2 & 1 \\ 1 & -1 & 0 \\ -3 & 5 & -1 \end{bmatrix}$$

ii) Bir A matrisinin TERSİNİN özdeğerleri 2, 3, 4 olup, sırasıyla bunlara karşılık gelen özvektörleri

$$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \text{ ve } \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

ise A matrisinin kendisini bulunuz. (10 p)

$$D = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & 4 \end{bmatrix} \text{ ve } P = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \text{ olmak üzere } D = P^{-1} A^{-1} P \text{ eşitliğinin her iki tarafta}$$

(-1) . kuvvetini oursok $D^{-1} = P^{-1} A P$ elde ederiz. Buradan $A = P D^{-1} P^{-1}$ dir.

$$\underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}}_P \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_I \xrightarrow{r_2 - r_1 \rightarrow r_2} \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}}_P \xrightarrow{r_2 + r_3 \rightarrow r_3} \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_P \xrightarrow{r_2 + r_1 \rightarrow r_1} \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_P \xrightarrow{-r_3 + r_1 + r_2 \rightarrow r_3} \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}}_P \xrightarrow{-r_2 + r_1 \rightarrow r_2} \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_P \xrightarrow{\underbrace{\quad}_{I} \quad \underbrace{\quad}_{P^{-1}}} \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_P \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_{P^{-1}}$$

ve $D^{-1} = \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & 0 & 0 \\ 0 & \frac{1}{3} & 0 \\ 0 & 0 & \frac{1}{4} \end{bmatrix}$ dir. A^{-1} yi bulmak için $A = P D^{-1} P^{-1}$ çarpımını hesaplayalım:

$$A = \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}}_{\underbrace{\quad}_{P}} \cdot \underbrace{\begin{bmatrix} \frac{1}{2} & 0 & 0 \\ 0 & \frac{1}{3} & 0 \\ 0 & 0 & \frac{1}{4} \end{bmatrix}}_{\underbrace{\quad}_{D^{-1}}} \cdot \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix}}_{\underbrace{\quad}_{P^{-1}}} = \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{3} & \frac{1}{4} \\ \frac{1}{2} & 0 & \frac{1}{4} \\ 0 & \frac{1}{3} & \frac{1}{4} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 1 & -1 & 0 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{7}{12} & -\frac{1}{12} & -\frac{1}{4} \\ \frac{1}{4} & \frac{1}{4} & -\frac{1}{4} \\ \frac{1}{12} & -\frac{1}{12} & \frac{1}{4} \end{bmatrix}$$

5) $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ simetrik matrisini P ortogonal bir matris olmak üzere $P^{-1}AP = D$ olacak şekilde köşegenleştiriniz. P ortogonal matrisini, P^{-1} matrisini ve D köşegen matrislerini bulunuz. (20 p)

$$K_A(\lambda) = \begin{vmatrix} 1-\lambda & -1 & -1 \\ -1 & 1-\lambda & 1 \\ -1 & 1 & 1-\lambda \end{vmatrix} \stackrel{\text{1.satırı göre sıralım}}{=} (1-\lambda) \begin{vmatrix} 1-\lambda & 1 & -(-1) \\ 1 & 1-\lambda & -1 \\ -1 & 1-\lambda & 1 \end{vmatrix} + (-1) \begin{vmatrix} -1 & 1-\lambda \\ -1 & 1 \end{vmatrix} =$$

$$= (1-\lambda)[(1-\lambda)^2 - 1] + (\lambda - 1 + 1) - (-1 + 1 - \lambda) = -\lambda^2(\lambda - 3) \Rightarrow \lambda_{1,2} = 0, \lambda_3 = 3$$

Büyüklerini bulalım:

$$\underline{\lambda_{1,2}=0}: \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1+r_2 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1+r_3 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{array}{l} x_2=k \\ x_3=m \\ x_1=k+m \end{array} \Rightarrow \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \left\{ \begin{array}{l} k \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} + m \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}, k, m \in \mathbb{R} \end{array} \right\}$$

$$\underline{\lambda_3=3}: \begin{bmatrix} -2 & -1 & -1 \\ -1 & -2 & 1 \\ -1 & 1 & -2 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1-2r_2 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 0 & 3 & -3 \\ -1 & -2 & 1 \\ -1 & 1 & -2 \end{bmatrix} \xrightarrow{-r_2+r_3 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 0 & 3 & -3 \\ -1 & -2 & 1 \\ 0 & 3 & -3 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3-r_1 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 0 & 3 & -3 \\ -1 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{\frac{r_1}{3} \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 0 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{2r_1+r_2 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 0 & 1 & -1 \\ -1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1 \leftrightarrow r_2} \begin{bmatrix} -1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{array}{l} x_3=k \\ x_1=-k \\ x_2=k \end{array} \Rightarrow \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \left\{ \begin{array}{l} k \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}; k \in \mathbb{R} \end{array} \right\}$$

Simdi v_1, v_2 'nin ortogonallığını kontrol edelim:

$$\langle v_1, v_2 \rangle = \langle \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \rangle \neq 0. 0 \text{ zaman Gram-Schmidt'ten ortogonal yapalım:}$$

$$u_1 = v_1, u_2 = v_2 - \frac{\langle v_2, v_1 \rangle}{\langle v_1, v_1 \rangle} \cdot v_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} - \frac{1}{2} \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{1}{2} \\ -\frac{1}{2} \\ 1 \end{bmatrix}$$

Ortogonal u_1, u_2 vektörlerini ve v_3 'yi normalize edelim:

$$w_1 = \frac{u_1}{\|u_1\|} = \begin{bmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} \\ \frac{1}{\sqrt{2}} \\ 0 \end{bmatrix}, w_2 = \frac{u_2}{\|u_2\|} = \begin{bmatrix} \frac{\sqrt{6}}{6} \\ -\frac{\sqrt{6}}{6} \\ \frac{\sqrt{6}}{3} \end{bmatrix}, w_3 = \frac{v_3}{\|v_3\|} = \begin{bmatrix} \frac{1}{\sqrt{3}} \\ \frac{1}{\sqrt{3}} \\ \frac{1}{\sqrt{3}} \end{bmatrix}$$

w_1, w_2, w_3 vektörleri için;

$$P = \begin{bmatrix} \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{\sqrt{6}}{6} & \frac{1}{\sqrt{3}} \\ \frac{1}{\sqrt{2}} & \frac{\sqrt{6}}{6} & \frac{1}{\sqrt{3}} \\ 0 & \frac{\sqrt{6}}{3} & \frac{1}{\sqrt{3}} \end{bmatrix} \text{ matrisi ortogonaldir. } D = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 3 \end{bmatrix}$$

A simetrik old. $P^{-1} = P^T$ dir.